

Mag een advocaat liegen?

Advocaten mogen de waarheid partijdig presenteren. Maar liegen mag niet. Vals spelen en veinzen ook niet. Of toch wel? Waar ligt dan de grens?

HENK RIJKERS

Foto: Henk Rijkers

“Elke Nederlander moet een advocaat in vertrouwen kunnen nemen die zijn of haar vak verstaat”, vindt mr. Willem Bekkers. De Algemeen Dekken van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOVA) wil komen tot een “steekhoudend toezicht” op de advocatuur. Daarom heeft de NOVA aan mr. Arthur Docters van Leeuwen gevraagd een adviserend onderzoek in te stellen naar het tuchtrecht en de behandeling van klachten over advocaten. Rond de jaarwisseling wordt zijn advies verwacht.

‘Oneerlijke proceshouding’

Een tip voor oud-topambtenaar Docters van Leeuwen. Op 28 oktober is in Amsterdam een interessant geval aan de orde: de casus F.C. Kollen. Deze advocaat is naar eigen zeggen op zijn website www.kollen.nl een toonaangevend specialist verenigingsrecht. Al sinds 1985 is hij advocaat van het Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN), waarvoor hij onder meer reglementen opstelt. Evengoed wordt hij nu voor de Raad van Discipline (tuchtraad) gedaagd, omdat hij als advocaat structureel niet-integer zou hebben gehandeld. Het echtpaar Frans en Janine van Hoek uit Vught, lid van het KWPN, beschuldigt hem ervan hen jarenlang gedupeerd te hebben met een “oneerlijke proceshouding”. Niettemin stelde Kollen onlangs over zichzelf: “Hoewel het bestuur van de vereniging zijn opdrachtgever is, moeten de leden van een vereniging ervan kunnen uitgaan dat Kollen volstrekt onafhankelijk en integer is, en de belangen van de vereniging en dus van alle leden dient en niet

die van het bestuur of van een specifieke groep leden.”

Dat mr. Kollen de belangen van KWPN heeft gediend, staat niet ter discussie. Wel of hij dat tegenover KWPN-lid Van Hoek “onafhankelijk en integer” heeft gedaan in de dopingaffaire Guldenberg. KN heeft van deze zaak een overzicht gegeven op 29 augustus 2008 (‘Valse dopingaantijging achtervolgt superhengst’).

Het lerarenechtpaar Van Hoek presenteerde in 1991 de zelfgefokte tophengst Guldenberg voor een keuring door het KWPN. Als een hengst aan de vereisten voldoet, wordt hij ingeschreven in het grootste warmbloed paardenstamboek ter wereld. Een ingeschreven dekhengst mag honderden merries per jaar dekken. Dat levert al gauw duizenden euro’s op. Er zijn dus grote financiële belangen mee gemoeid.

Dopingreglement

Op 4 april 1991 laat het KWPN de eigenaars weten dat bij de hengst doping is aangetroffen, hoewel een tweede onderzoek dit weerlegt. Verbouwereerd leggen de Van Hoeks de dopingaantijging aan de rechter voor. Deze neemt op 5 juni maatregelen. Over het dopingonderzoek mag het KWPN geen enkele uitspraak doen op straffe van 200.000 gulden per keer. De zaak moet worden voorgelegd aan een onafhankelijke arbitragecommissie. Deze zal bindend uitspraak doen over de vermeende doping én over inschrijving in het stamboek. Desondanks publiceert de vereniging al de volgende dag – voordat het vonnis betekend is – een persbericht: in strijd met het vonnis zet het KWPN de hengst dus publiekelijk te kijk als doping-



Echtpaar Van Hoek: “Wij zullen voorleggen hoezeer mr. Kollen als advocaat te ver is gegaan.”

zondaar, terwijl zijn kwaliteiten buiten kijf staan. Bovendien haalt het KWPN op 8 juni Guldenbergs inschrijving in het stamboek door en stelt: “Er valt nu niets meer te arbitreran.” Het wordt nog gekker. In 1992 zou mr. Emiel Vrijman van het Nederlands Centrum voor Dopingvraagstukken vaststellen dat het KWPN niet eens over een geldig dopingreglement beschikt. Alleen al daarom kan de aantijging tegen Guldenberg geen stand houden.

Toch volgt er een lang juridisch touwtrekken. In 1997 wordt een vaststellingsovereenkomst gesloten. Het KWPN zal de goede naam van Guldenberg en de Van Hoeks herstellen. Het hoeft in dat geval slechts 150.000 gulden schadevergoeding te betalen. De Van Hoeks zullen dan geen nieuwe rechtszaak beginnen. Het KWPN spreekt de intentie uit de dopingaantijging in te trekken, de hengst opnieuw te keuren en in te schrijven in het stamboek. In werkelijkheid loopt

het anders. Het KWPN betaalt wel de 150.000 gulden, maar vervolgens keuren dezelfde mensen die in 1991 nog Guldenbergs kwaliteiten hadden vastgesteld, de hengst af. Een keuringsrapport krijgen de Van Hoeks nooit te zien. In 2002 besluiten zij de vaststellingsovereenkomst te herroepen, omdat de naleving door KWPN van de schikking “opzettelijk niet strookt met de tevoren gemaakte afspraken”.

Wisselgeld

In strijd met de ook hem bekende feiten blijft mr. F.C. Kollen in zijn pleitnota 2004 en 2005 voor de rechter herhalen dat bij de hengst Guldenberg in 1991 wel degelijk doping zou zijn vastgesteld. Dat kan hij alleen al niet beweren, omdat toen volgens de rechter “nader onderzoek door deskundigen nodig was”, zoals mr. Kollen in zijn pleitnota 2004 zelf erkent. Hij stelt dan echter ook: “Guldenberg is niet voor de herkeu-

ring geslaagd en dus behoefde de commissie van bindend adviseurs niet meer in actie te komen.” Hier draaide mr. F.C. Kollen de volgorde van probleem en oplossing om. Aldus wenste de KWPN-advocaat het optreden van de arbitragecommissie toch weer afhankelijk te maken van een beslissing van het KWPN: precies datgene dus, waar het conflict over gaat, en wat de rechter via arbitrage nu juist had willen doorbreken. Hoezeer mr. Kollen zich inmiddels zelf door de affaire Guldenberg bedreigd voelt, bleek dit jaar op 27 maart op de rechtbank in Breda. Hier stond hij – zelf en namens het KWPN – in een andere kwestie tegenover mevrouw mr. Muller, eveneens advocaat. Mr. Kollen maakte aan mr. Muller duidelijk dat hij bereid was tot een schikking, mits zij “alle zaken tegen KWPN en mijn persoon” zou stoppen. Kollen noemde als enige zaak de affaire Guldenberg.

Lees verder op pagina 15.

ScherpenHeuvel



Helden & heiligen

In 2008 riepen studenten economie DSB-topman Scheringa uit tot topman van het jaar. ABN AMRO-topman Groenink was in 2005 voor *Elsevier* Man

van het Jaar. Minister Bos kreeg deze titel eind 2008. *The kiss of death*. Respectievelijk failliet, symbool van graaiende bankiers en 13 zetels in de peilingen. Met deze voorbeelden is de analyse ‘een ongemakkelijk cadeau voor Obama’ als reactie op de Nobelprijs voor de Vrede voor de president trefzeker. We willen helden, we willen voorbeelden, we willen mensen op een voetstuk zetten. Dat is van alle tijden. Het zijn niet enkel topmannen uit bedrijfsleven en politiek die het schild op gaan en er weer afgesleurd worden. Ook in de sport- en entertainmentwereld kennen we de helden. Winnaars van wedstrijden die later wegens wan-

prestatie (toptrainers) of doping (wielrenners) weer diep vallen. Artiesten zijn helemaal aan de waan en wind van de dag overgeleverd. En de media, hypes veroorzakend wanneer het uitkomt, vernietigend wanneer de opinie de andere kant opgaat, doen hier fanatiek aan mee. En dan hebben we een dodelijk trio bij elkaar. Topmannen die hun ego uitdragen, de media die het circus opzweepen en de mensen die hierin meegaan. En dat laatste zien we ook dagelijks. De *homo zappens* die van links naar rechts gaat, gestuurd door gedrevenheid en betrokkenheid, maar eveneens door eigenbelang en opportunisme. We kennen sinds de jaren

zeventig de zwevende gelovige en sinds de jaren negentig de zwevende kiezer. De zwevende kiezer maakt de politiek gek. De wekelijkse polls leiden tot grillig en opportunistisch gedrag. De politieke partijen hebben geen antwoord, te weinig visie en vaak niet de moed jaren vooruit te kijken. Op zoek naar de legitimiteit die ze iedere dag moeten verdienen. En dan sinds twee jaar hebben we de zwevende spaarder, die, ook gedreven door eigenbelang en een half procent meer rente, van bank naar bank gaat. Hoe zit het in de katholieke Kerk, waar we ook voorbeelden en heiligen hebben? Terecht dat het Vaticaan bij zalig- en heiligverklaringen

zorgvuldig te werk gaat door deze pas te starten na iemands dood en aan de hand van gedegen onderzoek. Dat voorkomt dat de heilige later toch minder heilig blijkt. Pater Damiaan, de ‘grootste Belg aller tijden’, een titel die hij ruim honderd jaar na zijn dood kreeg (hij had al een standbeeld in Scherpenheuvel...), werd geëerd met heiligverklaring. Er is vaak kritiek op de katholieke Kerk en haar gewoonte mensen heilig te verklaren. Echter, de zorgvuldigheid is vele malen beter dan elders in de maatschappij.

FRANK VAN DEN HEUVEL

Het gezicht van ‘Katholiek Nederland’



Hij is het gezicht van SQPN, een van de populairste katholieke sites ter wereld. Nu is hij ook het gezicht van het nieuwe RKK-programma ‘Katholiek Nederland TV’. “We moeten niet bang zijn uitdagende programma’s te brengen.”

ED ARONS

Wie had verwacht dat ‘Katholiek Nederland TV’, het nieuwe RKK-programma met ‘father’ Roderick Vonhögen, een afspiegeling zou zijn van de manier waarop hij zijn programma’s op internet maakt, moet na het zien van de eerste aflevering op 14 oktober teleurgesteld zijn geweest. De lichtvoetigheid en de vaart die zijn ‘Daily Breakfast Show’ op SQPN kenmerken, zag je misschien alleen in de straatgesprekken over Wilibrordus in de binnenstad van Utrecht. Andere items in het programma waren een monument voor ongedoopte kinderen in Purmerend, een parochiejubileum in Tuitjenhorn, enkele flitsen van de heiligverklaring van Pater Damiaan en koffiedrinken na de Mis bij een weduwnaar. Het aangekondigde gedeelte met een ‘reality soap’ vanuit het Haarlemse seminarie start pas later.

Na *Friesch Dagblad* en voor *Spijkers met Koppen* spraken we met de presentator van Katholiek Nederland TV.

“Ik ben niet betrokken geweest bij het uitdenken van de formule. Dat soort zaken wordt al heel lang tevoren binnen de bisschoppelijke commissie voor de media

besproken met de medewerkers van de RKK-zendtijd. Ik ben pas in een laat stadium benaderd als het gezicht van het programma. Het gezicht dat ontbrak in het vorige programma *Urbi et Orbi*. Ik ben ook niet betrokken bij de keuze van de onderwerpen of de productie, maar ben wel gevraagd feedback te geven. En dat doe ik natuurlijk.”

Jij richt je in jouw programma’s veelal op jongeren, ook buiten de Kerk, terwijl dit nieuwe programma zich richt op oudere kerkelijke katholieken.

“Dat wist ik van tevoren. Dat heeft te maken met de zenderprofilering en de manier waarop dat in Hilversum werkt. Onderzoek wijst uit wie er op dat moment voor de buis zitten. Die groep moet je sowieso vasthouden.”

Dat zijn kennelijk de ouderen, want erna komt omroep Max.

“Ja, die vormen de basis. En dan moet je kijken hoe je in de loop van de tijd ervoor kunt zorgen dat die groep breder wordt. Als er maar 5 procent van de ruim 150.000 kijkers zoekend is en we kunnen enkelen van hen raken of nieuwsgierig maken, dan ben ik

al blij. Bij mij in de kerk bereik ik er op zondag niet zoveel. Je weet nooit hoeveel impact je hebt.”

Maar er zijn rond 5 uur natuurlijk ook veel jongeren die na school naar MTV of TMF kijken...

“Voor ‘Katholiek Nederland TV’ geldt dat de bisschoppen een programma wilden dat tegen de actualiteit aanhangt en waarin ruimte is voor zaken als de heiligverklaring van Pater Damiaan. Zoals vroeger *Studio RKK*. Maar de bisschoppen hebben er ook heel duidelijk voor gekozen de komende jaren in hun zendtijd te evangeliseren. Met als doelgroep kinderen

‘Hoe kun je de winnende formules gebruiken voor het Evangelie?’

van jonge ouders en jongeren. Die programma’s zijn nog in ontwikkeling. Nee, daar ben ik niet bijbetrokken. Maar door het nieuwe programma zijn er natuurlijk veel contacten en komt er een creatief proces op gang.”

Katholiek Nederland TV – met als logo heel toevallig KN TV... – heeft ook links naar de radio en het internet.

“Ja, ’s zondags na de Eucharistieviering is er een rechtstreekse radio-uitzending vanuit het

Catharijneconvent, waarin ik ook een kleine rol speel. Het internet-gedeelte wordt in de toekomst nog verder ingevuld.”

Is tv als medium anders dan internet?

“O ja, heel anders. Op internet ligt het zwaartepunt momenteel heel sterk op sociale netwerken. Het gaat niet alleen om de content (de inhoud –ea), maar ook om wat mensen daaromheen met elkaar delen op internet. Wat ik daarom doe is goede programma’s maken die een heel groot publiek aanspreken – dat lukt heel aardig. En vervolgens breng ik die als het ware bij een groep vrienden, die met elkaar uitwisselen. Dat is de opbouw van een netwerk, net als je een kerkgemeenschap opbouwt. Dat is wat Paulus deed in Griekenland als hij in een dorpje kwam en mensen bij elkaar bracht. Bij ons gaat dat contact verder op eigen kracht – of liever door de kracht van de Heilige Geest.”

En de oude media?

“Voor de oude media is het heel moeilijk deze dimensie te gaan gebruiken. Op internet is het veel gemakkelijker dingen te proberen, bakens te verzetten en nieuwe dingen te doen. Bij de televisie heb je jaarplanningen, zendercoördinatoren enzovoort.”

Was jouw site KatholiekLeven.nl zo’n proberen? En waarom ben je ermee gestopt? Was dat een tijd-of een geldkwestie?

“Een tijdwestie. Ik was per dag

wel twee of drie uur bezig met de programma’s (die op Radio Maria werden uitgezonden –ea). Ik doe alles in mijn eentje, zonder redactie, zonder technicus. Ik bereikte daarmee vooral oudere katholieken voor wie er al veel is. En dus stelde ik me de vraag ‘Wat vraagt God van mij?’. Het nieuwe televisieprogramma vind ik belangrijk genoeg om er wel tijd voor vrij te maken.”

Je zei me een keer dat je het liefst een katholieke variant van ‘De Wereld Draait Door’ zou willen maken.

“Je moet kijken naar wat werkt in een bepaald medium. Welke formule is echt effectief? Probeer te leren van de enorme kennis van anderen – gezuiverd van de dingen die je niks vindt. Vaak gaat het om het vertellen van verhalen en verhaaltjes. Want dat is de kern van reality tv, die alles behalve ‘reality’ is. Wat gebeurt er met hem? En met haar? Wat kun je daarvan leren voor toekomstige radio-, tv- en internetprogramma’s? Hoe kun je de winnende formules gebruiken voor het Evangelie? Dat is de uitdaging en daarin zijn we in het verleden misschien veel te voorzichtig en bang geweest. We moeten niet bang zijn uitdagende programma’s te brengen.” ●

Katholiek Nederland TV, iedere woensdagmiddag vanaf 17.05 uur bij de RKK op Nederland 2. Gemiste uitzendingen zijn te zien op www.katholieknederland.nl.

Mag een advocaat liegen?

Vervolg van pagina 7.

Kollen beging een opmerkelijke vergissing, want mr. Muller, die weliswaar een kennis van de Van Hoeks is, heeft met die kwestie geen zakelijke bemoeienis. “Het KWPN en Kollen probeerden van Guldenberg blijkbaar wisselgeld te maken”, zegt Frans van Hoek naderhand.

‘Gifbeker’

Mr. Kollen, die zichzelf op zijn website aanprijst als specialist in verenigingsrecht en ‘mediator’, laat zich op 28 oktober

in Amsterdam verdedigen door mr. Harro Knijff van De Brauw Blackstone Westbroek. Knijff is advocaat van de Rabobank, hoofdsponsor van het KWPN, en sinds kort ook advocaat van het KWPN. Kollen, Rabobank en KWPN hebben gelijke, maar ook tegenstrijdige belangen. Advocaten mogen geen twee partijen met tegenstrijdige belangen verdedigen. Knijff kwam dit jaar in het nieuws door het misdaadprogramma van Peter R. de Vries. Namens Shell zou hij betrokken zijn geweest bij het verdoezen van een moord tegenover de

familieleden van het slachtoffer. Doelend op de affaire Guldenberg, riep KWPN-directeur J.H. Knaap op 27 maart in de rechtszaal: “Deze gifbeker moet stoppen!” De directeur heeft de sleutel daartoe zelf in handen: zijn KWPN is altijd blijven weigeren schuld te bekennen. Dit maakt de vereniging zelf verantwoordelijk voor de al achttien jaar slepende kwestie. Een van de leden van de bindende adviescommissie, de farmacoloog professor Jacques van Rossum, een wereldwijd erkende autoriteit op het gebied van doping, bevestigde vorig jaar nog tegenover

KN dat bij Guldenberg doping “nimmer is aangetoond” en dat het KWPN de Van Hoeks “groot onrecht” heeft aangedaan. De chemometrist Klaas Faber verklaarde in KN dat Guldenberg “geen dopinggeval is, zelfs geen twijfelgeval”. Experts sluiten uit dat KWPN gelijk heeft. Frans van Hoek: “Op instigatie van mr. F.C. Kollen blijft het KWPN echter volharden in een eigen werkelijkheid. Op 28 oktober zullen wij aan de Raad van Discipline voorleggen, hoezeer mr. Kollen hierin als advocaat te ver is gegaan.” ●

Foto: Henk Kijfers

